

Näkykö Suzuki-kasvatus
myöhemmin soiton
opiskelussa

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Musiiin koulutusohjelma
Instrumenttiopetus
Opinnäytetyö
Syksy 2016
Jääskeläinen Wilma Emma
Amanda

Lahden ammattikorkeakoulu
Musiikkipedagogin koulutusohjelma

JÄÄSKELÄINEN, WILMA EMMA AMANDA:

Näkykö Suzuki-
kasvatus myöhemmin
soitonopiskelussa

Instrumenttiopetuksen opinnäytetyö, 22 sivua

Syksy 2016

TIIVISTELMÄ

Halusin opinnäytetyössäni selvittää, näkykö Suzuki-kasvatus myöhemmin musiikin harrastajan soitonopiskelussa. Tiesin etukäteen, että Suzuki-metodilla soittaminen alkaa korvakuulolta ja nuotit tulevat mukaan vasta myöhemmin. Onko siis mahdollista että suzukisoittajalle esimerkiksi nuotinluku tuottaisi ongelmia myöhemmässä opiskelun vaiheessa?

Keräsin aineiston haastattelemalla kahta huilunsoitonopettajaa, joista toinen oli Suzuki-opettaja ja toinen ei ollut. Kummallakin oli kokemusta sekä Suzuki-oppilaista että oppilaista, jotka eivät olleet opiskelleet Suzuki-metodilla.

Haastatteluiden ja omien havaintojen perusteella Suzuki-kasvatus ei näy myöhemmin musiikin harrastajan soitonopiskelussa.

Asiasanat: huilunsoitto, Suzuki-metodi, soitonopiskelu

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Music Pedagogy

JÄÄSKELÄINEN WILMA EMMA AMANDA: Suzuki method's impact
on later instrument
studies

Bachelor's Thesis in Instrument Teaching 22 pages

Autumn 2016

ABSTRACT

In my Bachelor's thesis I wanted to determine whether Suzuki education will show later in a music enthusiast's instrument studies. I knew before that playing with Suzuki method starts playing by ear and note-reading will come later. Is that possible that to Suzuki player for example note-reading will cause some problems later?

I collected material by interviewing two flute teachers, of whom one of was a Suzuki teacher and of the other was not. Both of them had experience of Suzuki students and of students who have not studied by Suzuki method.

After interviews and my own observation it can be concluded that Suzuki education does not show later in a music enthusiast's instrument studies.

Keywords: flute playing, Suzuki method, instrument study

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	HUILUNSOITON PERUSTEKNIIKAN OPETUS ALKEISOPETUKSESSA	2
3	SUZUKI-METODI	5
	3.1. Shinichi Suzuki	5
	3.2. Suzuki-metodi	6
4	HUILUNSOITON OPETUS ILMAN METODIA MUSIIKKIOPISTOSSA	11
	4.1. Musiikkiopisto-opetus perustuu	11
	4.2. Opetus käytännössä	12
	4.3. Miten musiikkiopisto-opetus eroaa Suzuki-opetuksesta?	13
5	TUTKIMUS	14
	5.1. Tutkimuksen toteutus	14
	5.2. Tutkimustulokset	14
6	POHDINTA	18
	LÄHTEET	20

1 JOHDANTO

Kiinnostuin Suzuki-metodista pari vuotta sitten keväällä, kun Pohjois-Kymen musiikkiopiston huilunsoiton Suzuki-opettaja kävi kertomassa Lahden ammattikorkeakoulun ainedidaktiikan tunnilla Suzuki-metodista. Mielenkiinnon Suzukiin herätti se, että aluksi kaikki opetellaan korvakuulolta ilman nuotteja ja vasta myöhemmin otetaan nuotit mukaan osaksi soitonopiskelua.

Opinnäytetyöni alussa kerron huilunsoiton perustekniikan opetuksesta, jota alkeisopetuksessa käytetään tai jota soitonopiskelun alussa opetetaan. Nämä asiat opetetaan sekä musiikkiopisto-opetuksessa että Suzuki-opetuksessa samalla tavalla. Toisessa luvussa perehdyn Shinichi Suzukiin, henkilöön, joka loi tuon kyseisen menetelmän, Suzuki-filosofiaan sekä Suzuki-metodiin käytännössä. Kolmannessa luvussa kerron yleisesti musiikin opiskelusta musiikkiopistossa ilman Suzuki-metodia. Kerron taiteen perusopetuksesta sekä siitä miten opetus käytännössä tapahtuu. Vertailen myös sitä miten musiikkiopisto-opetus eroaa Suzuki-opetuksesta. Viimeisessä luvussa kerron tutkimuksen tulokset.

2 HUILUNSOITON PERUSTEKNIIKAN OPETUS ALKEISOPETUKSESSA

Kun soittoharrastuksen aloittaa musiikkiopistossa, täytyy itsellä tai vanhemmillä olla idea siitä mitä soitinta halutaan soittaa. Joissakin musiikkiopistoissa saatetaan järjestää soitinesittelyitä, mutta jos niitä ei ole tarjolla täytyy aloittaa joku soitin ja kokeilla onko se mieluinen. Suzuki-metodilla aloitettaessa soitinvalintaa helpottaa kuuntelujakso, jolloin käydään kuuntelemassa toisten soittotunteja ja tällöin soitinvalinta varmistuu. Musiikkiopiston perusopetuksessa ei tällaisia kuuntelujaksoja ole.

Huilunsoitto aloitetaan yleensä 7-10 vuoden iässä. Yleensä soittamisen voi aloittaa kun hampaat ovat vaihtuneet maitohampaista rautahampaisiin, jolloin puhallusta ja ansatsia voidaan heti alkaa harjoittelemaan oikeanlaiseksi. Pienillä aloittelijoilla on yleensä käytössä käyrä suukappale. Tällöin huilu on paljon lyhyempi ja pienen oppilaan on helpompi kannatella sitä ja sormet ylettyy oikeisiin kohtiin. Aloittelijoita on eri-ikäisiä ja eri taustaisia, joten opettajan täytyykin selvittää ja miettiä mikä olisi paras etenemistyyli kullekin oppilaalle. Suzuki-metodilla aloitettaessa kaikilla on kuitenkin periaatteessa sama etenemistyyli.

Huilunsoitto aloitetaan siitä, että saadaan suukappaleesta ääni. Siihen voi mennä jonkin aikaa, mutta kyllä kaikki sen oppivat, yleensä jopa aika nopeasti. Kaikki aloittelijat, joita itse olen opettanut, ovat esimerkiksi saaneet heti äänen suukappaleesta. Kun suukappaleesta saadaan ääni, laitetaan suukappale runkoon kiinni ja asetetaan sormet oikeille paikoille. Alusta lähtien kiinnitetään huomiota hyvään soittoasentoon, koska huilunsoittoasento on todella epäergonominen ja se aiheuttaa joka tapauksessa paljon lihasjännityksiä.

Hyvään hengitykseen ja puhaltamiseen on myös syytä keskittyä, koska huilu on puhallinsoitin eikä ilman puhallusta ja hengitystä ääntä synny. Hyvän ilmanpaineen saa esimerkiksi harjoiteltua sihinäharjoituksilla. Ilmavirran paineen muodostamista harjoitellaan sihisemällä kuin vihainen käärme. Tämän avulla oppilas huomaa vatsalihasten käytön yhteyden huilunsoittoon. (Kakko, M. 27, 2014) Pienille lapsille ei alussa kuitenkaan kannata puhua paljoa hengityksestä, koska heidän keuhkonsa ovat vielä niin pienet ja kehittyvät ja kasvavat koko ajan.

Ansatsiin eli huuliotteeseen on hyvä kiinnittää heti huomiota. Yleensä lapsi kiristää huulia tai nostaa suupieliä hymyasentoon. Joskus myös lapset tuovat ylähuulta niin paljon eteen, että se peittää koko puhallusaukon. Hyvä ansatsi syntyy kun huulet ovat samassa tasossa rennosti ilman sen suurempia jännityksiä tai kiristyksiä.

Artikulaatio tehdään huilunsoitossa kielittämällä: ilmavirta katkaistaan kielellä. Yleisimmin kielityksessä käytetään dyy-tavua. D-konsonantin jälkeisiä vokaaleja voi hyvin vaihdella. Jotkut käyttävät myös d-konsonantin sijasta t-kirjainta.

Kielittämisen lisäksi opetellaan myös legatossa soittamista, jolloin äänet sidotaan toisiinsa ja äänet vaihdetaan ilman kielitystä.

Sormitekniikka on tärkeä osa huilunsoittoa jo alusta lähtien. Huilua ei saa puristaa sormilla vaan huilunläppiä täytyy painella mahdollisimman kevyesti. Myöskään sormia ei saa nostaa liian ylös vaan sormet pidetään lähellä läppiä. Oppilas voi harjoitella sormituksia naputtelemalla niitä vaikka kynän varteen tai vasemmalla kädellä oikeaan käteen ja päinvastoin (Kakko, M. 17, 2014). Vaikeita soittokuvioita voi harjoitella eri artikulaatioina, esimerkiksi vaihtaa legatokaaren paikkaa tai jättää kaari

kokonaan pois. Myös kannattaa harjoitella hitaasti ja sitten nopeuttaa soittoa.

3 SUZUKI-METODI

3.1. Shinichi Suzuki

Shinichi Suzuki syntyi vuonna 1898 Japanissa, Nagoyssa, missä hän hänen isänsä oli maailman suurimman viulutehtaan perustaja. Hän oli kansanvälisesti tunnettu viulisti ja opettaja. (Suzuki 2013, takakansi)

Suzuki työskenteli alussa isänsä viulutehtaalla kesäisin ja vasta noin kaksikymmentävuotiaana hän kiinnostui viulunsoitosta. Vähän yli kaksikymmentä vuotta hän meni Tokioon opiskelemaan viulunsoittoa ja pari vuotta myöhemmin hän matkusti Saksaan, Berliiniin opiskelemaan viulunsoittoa tunnetun Karl Klinglerin johdolla. Saksassa hän tapasi tulevan vaimonsa Waltraudin ja he muuttivat yhdessä takaisin Japaniin. (International Suzuki Association-Internet-sivut)

Japanissa Suzuki perusti kolmen veljensä kanssa jousikvartetin ja he kiertelivät ympäri maata pitäen konsertteja erilaisissa paikoissa. Samaan aikaan Suzuki työskenteli konservatoriossa viulunsoiton opettajana. Yhtenä päivänä Suzuki tajusi, että kaikki japanilaiset osaavat puhua japanin kieltä. Tällä yksinkertaisella havainnolla, Suzuki oli löytänyt tavan opettaa pieniä lapsia soittamaan, kuuntelemalla ja matkimalla. Hän oivalsi, että lapset voivat oppia soittamaan mitä tahansa soitinta samalla tavalla kun he oppivat puhumaan äidinkieltään. Suzuki alkoi itse opettaa pienille lapsille viulunsoittoa samalla luonnollisella tavalla, jolla he omaksuvat oman äidinkieltensä (Suzukiyhdistys).

Opetustavasta tuli pian hyvin suosittu ympäri maailmaa. Suzuki kävi Yhdysvalloissa sadan japanilaisen lapsen kanssa pitämässä ystävyyskonsertin sadan yhdysvaltalaisen lapsen kanssa. Konsertti televisioitiin ja se sai valtavasti huomiota. Sittemmin Suzuki-metodia on alettu käyttää monissa eri maissa eri soittimien opetukseen. (Suzuki method, Internet-sivu)

Shinichi Suzuki kuoli kotonaan Matsumotossa 26. tammikuuta vuonna 1998, 99-vuotiaana. (Suzuki method, Internet-sivu)

3.2. Suzuki-metodi

Suzuki-metodi perustuu filosofiaan, jonka tohtori Shinichi Suzuki on itse kehittänyt. Filosofia perustuu varhaiseen aloitusikään, jolloin lapsi oppii herkemmin uudet asiat. Puukko kirjoittaa Suzukiyhdistyksen lehdessä: ”Pienet lapset opiskelevat kaiken aikaa tutkimalla, kysymällä ja kokemalla. Sitä samaa on soitonopiskelu.” Suzuki-menetelmässä pyritään hyödyntämään lapsen eri kehitysvaiheet soiton oppimisen hyväksi (Pulkinen 2010, 12). Perusajatus on usko jokaisen lapsen kykyyn oppia ja kehittyä. Musikaalinen lahjakkuus ei tule syntymälahjana vaan se opitaan. Metodi on kehitetty ensimmäiseksi viululle, koska Suzuki itse oli viulisti. Myöhemmin se on laajentunut myös alttoviulun, sellon, kontrabasson, pianon, huilun, nokkahuilun, kitaran, harpun, mandoliinin, laulun ja uusimpana trumpetin opetukseen (Opetusmoniste 2, 2015).

Suzukin mukaan kaikki siis ovat lahjakkaita ja lahjakkuuden voi oppia. Se ei ole perinnöllistä eikä myötäsyttyistä, vaan se on omaksuttavissa ja sitä voidaan kehittää. Suzuki uskoo lujasti, että kulttuuriset ja musikaaliset taidot eivät ole syntymässä saatuja tai perittyjä, vaan ilmaantuvat tarkoituksenmukaisen ympäristön ja sopivien olosuhteiden vaikutuksesta. Kysymys on ympäristöön sopeutumisen herkkyydestä ja nopeudesta. Sen vuoksi syntyminen erinomaisin tai ylivoimaisin ominaisuuksin varustettuna tarkoittaa vain kykyä mukautua nopeammin ja herkemmin omaan elinympäristöön. Ihmisen kyvykkyys hankkia itselleen suden aistit ja tavat osoittaa ihmisen kykyä sopeutua ympäristöönsä, olipa se millainen hyvänsä. (Suzuki 2013, 24-28)

Kertaaminen on olennainen osa Suzuki-metodissa. Jokaisella soittotunnilla kerrataan edellisiä, jo opittuja kappaleita. Yksi tärkeimmistä Suzuki-metodin piirteistä on jo opittujen kappaleiden kertaaminen. Perinteisellä tavalla opiskelevat lapset vain harvoin palaavat aiemmin opettelemiinsa kappaleisiin. Suzukin mukaan vanhojen kappaleiden kertaaminen on mitä tärkeintä, jotta lapsi voisi käyttää oppimiaan taitoja parhaiten tulevan soitto-ohjelmistonsa rakennusaineina. (Opetusmoniste 1)

Muistin harjoittaminen on myös tärkeää Suzuki-metodissa. Alussa kaikki kappaleet opetellaan vain korvakuulolta ilman nuotteja, jolloin muisti kehittyy. Suzukin (2013, 128-129) mukaan kun jokin asia on jo opittu, sitä ei enää unohdeta. Muistamisen kyky on jokaisen saavutettavissa oikean harjoittelun avulla. Japanissa esikoulusta lähtien harjoitellaan muistia opettelemalla lausumaan Issan haiku runoja.

Suzuki-soitonopetusmenetelmällä kasvatetaan myös kunnollisia ihmisiä. Suzuki halusi kasvattaa lapsista kunnollisia ja lahjakkaita ihmisiä, ei niinkään huippumuusikoita. Suzuki on lausunut: ”Minun tarkoitukseni viulunsoiton opettamisessa on antaa lapselle musiikin kokemisen ilo ja opettaa häntä arvostamaan elämää. Haluan kasvattaa lapsesta hyvän ihmisen”. (Opetusmoniste 3) Suzuki filosofia perustuu myös siihen, että kaikki ovat tasavertaisia oppijoita. Näin ei synny kilpailua soittajien kesken.

Lapsi oppii puhumaan äidinkieltään ensin kuuntelemalla puhetta. Suzuki uskoo, että soiton opettelussa on sama periaate, ensin kuunnellaan paljon musiikkia ja kappaleita joita tullaan opettelemaan ja sitten vasta opetellaan soittamaan korvakuulolta ja myöhemmin otetaan nuotit mukaan. Lapsi ei aloita puhumaan opetteluakaan ensin kirjoittamalla. Kun Suzuki tajusi, että miten helposti lapset oppivat äidinkielen, hän alkoi samalla tavalla opettamaan viulunsoittoa. Tälle menetelmälle Suzuki on antanut nimeksi äidinkielenmenetelmä. Kun yhden asian oppii ulkoa, ei sitä enään unohda. Samalla tavalla on puheessakin, jo opittuja sanoja ei unohdeta.

Suzuki-menetelmän etuja on, että se lisää sosiaalisuutta ja toisten huomioon ottamista, sillä soittoparin kanssa ollaan aina yhdessä soittotunneilla. Se kehittää myös keskittymiskykyä ja muistia kun opetellaan korvakuulolta. Suzuki-metodi voi vaikuttaa myönteisesti koko perheeseen, koska vanhemmat ovat niin vahvasti mukana lapsen soiton opiskelussa. Se poistaa myös jännitystä, koska ryhmätunneilla pääsee aina soittamaan ja esiintymään muille oppilaille ja oppilaiden vanhemmille ja Suzuki-metodi kohottaa myös lapsen itsetuntoa. (Opetusmoniste 2) Aina kun lapsi oppii uutta ja oppimiskokemus on myönteinen, itsetunto vahvistuu.

3.3. Suzuki-metodi käytännössä

Suzuki metodilla opiskelu aloitetaan yleensä 3-5 vuoden iässä.

Huilunsoiton aloittaminen vaatii tietyt fyysiset valmiudet, kuten esimerkiksi sen, että soittajan sormet yltävät oikeille paikoilleen. Tästä syystä huilunsoiton aloitusikä ei ole aivan niin alhainen, kuin esimerkiksi pianonsoitossa. Nykyisin on kuitenkin saatavilla niin sanottuja ”käyrähuiluja”, joiden suukappale on taivutettu u:n muotoon. Tämä mahdollistaa soittoharrastuksen aloittamisen nuorempana, jopa viiden ikävuoden paikkeilla. (Opetusmoniste 1)

Suzuki-oppilaaksi voi päästä kuka vain, ilman pääsykokeita. Winbergin (1980, 19) mukaan lapsia ei suzuki-opetukseen otettaessa valikoida. Näin siksi, että musiikki kuuluu Suzukin mukaan kaikille. Koska musiikki kehittää ihmistä monipuolisesti, kaikkien halukkaiden tulee päästä siitä osallisiksi. Puukko kirjoittaa opinnäytetyössään Suzuki-oppioiden kolmivaiheisesta valintamenettelystä. Ensiksi vanhemmat ilmoittavat lapsensa Suzuki-opiskelijaksi musiikkiopistoon keväällä. Sen jälkeen vanhemmat osallistuvat informaatiotilaisuuteen, jossa käydään läpi Suzuki-soitonopiskelun pääpiirteet. Lopuksi perheet vielä osallistuvat yksilöllisiin haastatteluihin, joissa painotetaan vanhempien sitoutumista lastensa soitonopiskeluun. (Puukko 2010, 44.)

Alussa ennen lapsen soittotuntien aloittamista opettaja perehdyttää vanhemmat Suzuki-opetusmenetelmään. Kotiharjoittelun ohjaus onnistuu vanhemmalta paremmin perehdytyksen jälkeen ja vanhempi tietää mitä voi vaatia lapselta. Perehdytysjakso kestää noin yhden kuukauden, jonka aikana lapsi käy kuuntelemassa muiden lasten soittotunteja sekä kuuntelee Suzuki CD-levyä. Näin tulevat tutuksi opettaja sekä tulevat kappaleet, joita tullaan opettelemaan. (Puukko 2015) Kuuntelujakson aikana soitinvalinta vielä selkiytyy. Suzuki-opetusmateriaalina käytetään Suzuki-vihkoja sekä Suzuki CD-levyä. Myöhemmin otetaan mukaan myös muutakin soitinkohtaista soittomateriaalia.

Soittotunnit ovat alussa lyhyitä, noin 10-15 minuutin pituisia tai niin pitkiä että lapsi jaksaa vielä keskittyä soittamiseen. Soittotunneilla käydään soittoparin kanssa, joka on suunnilleen samanikäinen ja samantasoinen soittaja. Soittoparin kanssa työskentely lisää motivaatiota, kun kuulee toisen soittavan ja oppivan. Soittotunneilla ensin toinen parista soittaa ja toinen kuuntelee tai esimerkiksi vaikka piirtää hiljaa, ja sitten vaihdetaan. Myös vanhemmat osallistuvat lastensa soittotunneille myös ja yleensä he tekevät muistiinpanoja siitä mitä kotona täytyy harjoitella. Lapset ovat hyvin nuoria aloittaessaan soitonopiskelun, joten sen takia vanhemmilta vaaditaan läsnäoloa soittotunneilla ja ohjausta kotiharjoittelussa. Ryhmätunteja järjestetään yleensä pari kertaa kuukaudessa. Niille osallistuvat kaikki oppilaat ja he pääset soittamaan toinen toisillensa. Vanhemmat osallistuvat myös ryhmätunneille ja pitävät tarvittaessa opettajan kanssa järjestystä yllä. Ryhmätunneilla lapsille syntyy luonteva suhtautuminen esiintymiseen.

Alussa Suzuki-metodissa kaikki opetellaan korvakuulolta, nuotteja ei käytetä. Nuotit ovat kuitenkin olemassa ja vanhemman hallussa soittotunnilla. Alussa keskitytään tuottamaan hyvä ja puhdas ääni soittimesta sekä mahdollisimman rento ja hyvä soittoasento ja musikaalista soittoa. Kun nämä asiat ovat kunnossa, otetaan nuotit mukaan. Huilussa nuotinluku aloitetaan yleensä ensimmäisen vihon jälkeen. Silloin aletaan myös ottaa muutakin soittomateriaalia Suzuki-vihkojen ja CD-levyjen lisäksi. Koska notaatio on tarkoitettu musiikin apuneuvoksi, sen merkkijärjestelmäksi, on Winbergin mielestä perusteltua, että se opetellaan vasta, kun lapsen musiikillinen tulkinta ja soittotekniikka ovat niin kehittyneet, ettei nuottien opettelu pääse niitä haittaamaan (Winberg 1980, 39).

Suzuki-opetus on hyvin järjestelmällistä. Tämä tarkoittaa, että tietyssä vaiheessa tehdään aina tiettyjä asioita. Etukäteen tiedetään tarkasti missä kohtaa opetetaan mitään ja jotakin asiaa taas ei välttämättä vielä tarvitse opettaa vaan, se tulee myöhemmin. Esimerkiksi erään tuntemani Suzuki-

opettajan mielestä tällainen järjestelmällisyys helpottaa tunnin pitoa siksi että on selvät ja valmiit aiheet, joita tunnilla käydään läpi.

4 HUILUNSOITON OPETUS ILMAN METODIA MUSIIKKIOPISTOSSA

4.1. Musiikkiopisto-opetus perustuu

Musiikkiopisto-opetusta säätelee Laki taiteen perusopetuksesta. Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta, joka samalla antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisten taiteenalojen ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry) Aina tutkinnon suorittanut siirtyy seuraavalle tasolle musiikkiopistossa.

Opetushallituksen mukaan taiteen perusopintojen tehtävänä on ohjata oppilasta keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn. Tavoite on tukea oppilaan henkistä kasvua ja persoonallisuuden lujittumista sekä luovuuden ja sosiaalisten taitojen kehittymistä.

Musiikkiopistoissa opetusta annetaan joko laajan tai yleisen oppimäärän mukaan. Molemmat oppimäärät luovat edellytyksiä musiikin elinikäiselle harrastamiselle ja edistävät oppilaan luovutta sekä sosiaalisia taitoja. (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry) Laajan oppimäärän mukaiset opinnot rakentuvat varhaisiän musiikkikasvatukseen, musiikin perustason ja musiikkiopistotason opinnoista. (Opetushallitus) Laajan oppimäärän mukainen opetus ohjaa oppilaita keskittyneeseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä antaa hyvät valmiudet musiikkialan ammattiopintoihin. Monissa musiikkiopistoissa opiskellaan laajan oppimäärän mukaisesti. Yleisen oppimäärän mukaiset tavoitteet muodostuvat oppilaiden henkilökohtaisten tavoitteiden pohjalta. Lisäksi yleisessä oppimäärässä on tärkeää yhdessä opiskelu ja oppiminen. (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry)

Musiikkiopistoon hakeutuvalla järjestetään valintakoe, jossa mitataan hakijan musiikillista osaamista. Musiikkileikkikouluun hakijoita ei yleensä

testata, vaan kaikki halukkaat pääsevät ryhmiin. Soitonopetukseen eli musiikin opetusopetukseen on yleensä pyrittävä pääsykokeiden kautta.

Musiikkiopistoissa käytetään paljon jäljittelyyn perustuvaa testausta, jolla pyritään arvioimaan musiikkiopinnoissa suoriutumista. Musikaalisuus tai pääsykokeissa menestyminen ei välttämättä takaa menestymistä musiikkiopinnoissa vaan siihen vaikuttavat monet muutkin tekijät kuten hakijan henkilökohtaiset ominaisuudet sekä hakijasta riippumattomat tekijät. Useimmiten valintakoe koostuu soitto- ja laulunäytteestä sekä musiikkimuistiin liittyvistä rytmi- ja melodiahtävistä. Lisäksi pyritään arvioimaan pyrkijän motorisia ja persoonallisia valmiuksia soitto-opintoihin sekä kykyä ottaa vastaan opetusta. (Vartiainen 2007, 22-23)

4.2. Opetus käytännössä

Musiikkiopistossa on kerran viikossa yksityistunti, jossa oppilas ja opettaja ovat kahdestaan. Pienellä aloittelijalla saattaa olla vanhempi mukana tunnilla. Musiikkiopisto-opinnoissa ei ole ryhmätunteja eikä soittopareja niin kuin esimerkiksi Suzuki-metodissa on.

Nuotinlukutaitoa kehitetään heti soitonopiskelun alusta lähtien. Heti ensimmäisillä tunneilla otetaan nuotit mukaan. Prima vista -taito kehittyy, kun nuotit ovat kaikessa mukana. Materiaalina käytetään erilaisia huilukouluja esimerkiksi Vivo-huilukoulua. Ei ole mitään erityisiä CD-levyjä mistä voisi kuunnella kappaleita, joita opetellaan.

Esiintymisiä on ehkä noin kerran tai kaksi lukuvuodessa. Koska esiintymisiä on niin vähän, oppilaat eivät välttämättä totu esiintymisiin kunnolla ja esiintyminen ei ole niin luontevaa. Helposti esiintymisiä aletaan pelkäämään ja jännittämään todella paljon, koska niitä kertyy sen verran vähän lukuvuoden aikana ja tästä syystä jotkut oppilaat eivät halua esiintyä eivätkä pidä siitä.

Musiikkiopisto-opinnoissa ei pakoteta ulkoa soittamiseen. Tutkinnoissa asteikot kyllä soitetaan ulkoa, mutta ohjelman voi soittaa nuoteista.

Kuitenkin tutkinnoissa pyritään soittamaan ohjelmakin ulkoa, mutta se ei ole välttämätöntä etenään huilunsoitossa.

4.3. Miten musiikkiopisto-opetus eroaa Suzuki-opetuksesta?

Musiikkiopistoon mentäessä täytyy tietää soitin, jota haluaa alkaa soittamaan. Joissain musiikkiopistoissa saatetaan järjestää soitin esittelyjä, missä voi tutustua erilaisiin soittimiin. Suzukissa kun ollaan valittu soitin, niin sen jälkeen on vielä kuuntelujakso, jolloin käydään kuuntelemassa valitun soittimen soittotunteja, jolloin soitinvalinta vielä varmistuu oikeaksi.

Suzukissa opetellaan aluksi kaikki korvakuulolta. Nuotit tulevat mukaan huilunsoitossa vasta ensimmäisen nuottikirjan lopussa. Musiikkiopisto-opinnoissa, joita kutsun nyt myös perusopinnoiksi, nuotit otetaan heti mukaan osaksi soitonopiskelua. Suzuki-opetuksessa tärkeää on edellisten kappaleiden kertaus. Joka tunnilla kerrataan vanhoja kappaleita. Perusopinnoissa ei hirveästi tai ei ollenkaan kerrata vanhoja kappaleita myöhemmin.

Kun opiskellaan Suzuki-metodilla, soittotunneilla ollaan aina soittoparin kanssa. Yksityistunteja ei alussa ainakaan ole. Soittotuntien lisäksi ovat ryhmätunnit, missä kaikki oppilaat pääsevät soittamaan muiden kanssa. Perusopinnoissa on pelkästään yksityistunnit eikä ryhmätunteja ole ollenkaan. Vanhemmat ovat Suzuki-opinnoissa tiiviisti mukana, koska oppilaat aloittavat niin nuorina soitonopiskelun. Perusopinnoissa vanhemmat eivät välttämättä ole niin tiiviisti mukana.

Molemmat tavat opiskella soittoa ovat tavoitteellisia, mutta Suzukissa tuodaan esille koko ajan tavoitteita. Vaikka musiikkiopistossa opiskeltaessa ilman metodia opetus on myös tavoitteellista, siellä ei kuitenkaan koko aikaa tuoda esille ja hoeta tavoitteita.

5 TUTKIMUS

Tutkimuksessa halusin selvittää vaikuttaako Suzuki-kasvatus myöhemmin musiikinopiskelussa ja että onko Suzuki-opetuksella myöhemmin jotain vaikutusta musiikissa kehitymisessä. Halusin myös selvittää näkykö Suzuki-opetuksella aloittaneella opiskelijalla myöhemmin Suzuki tausta.

5.1. Tutkimuksen toteutus

Valitsin haastateltaviksi kaikki huiluopettajaa, joista toinen opetti huilunsoittoa ilman mitään varsinaista metodia ja toinen on Suzuki-opettaja. Ei-Suzukiopettajallakin oli kuitenkin ollut oppilaita, jotka olivat aloittaneet huilunsoiton Suzuki-metodilla. Kävin ensin keväällä 2016 haastattelemassa Suzuki-opettajaa sekä seuraamassa hänen pitämiään tunteja. Ennen tuntien alkua haastattelin häntä ja äänitin haastattelun. Vielä tuntien jälkeenkin kyselin asioita joita oli tullut mieleen, kun olin seurannut tunteja. En lähettänyt kysymyksiä etukäteen haastateltaville. Ei-suzuki opettajaa haastattelin syksyllä 2016 ja äänitin myös tuon haastattelun. Haastateltuani kuuntelin haastattelut nauhalta ja litteroin ne. Kun lähdin purkamaan haastattelutuloksia, luin haastatteluja litteroidusta tekstistä.

5.2. Tutkimustulokset

Haastateltavani ei-Suzuki opettaja on jo monta vuotta opettanut huilun soittoa eräässä etelä-suomalaisessa oppilaitoksessa. Hänellä on ja on ollut oppilaita, jotka ovat aloittaneet huilunsoiton Suzuki-metodilla. Tällä ei-Suzuki opettajalla ei ole mitään Suzuki-metodia vastaan, mutta hän ei

kuitenkaan tiedä että onko se tapa yhtään sen parempi kuin perinteinen soitonopiskelutapa.

Hänen mukaansa uudesta oppilaasta ei heti ainakaan huomaa onko hän aloittanut huilunsoiton Suzukilla vai ihan perinteisellä tavalla. Vasta vähän myöhemmin saattaa tulla tunne, että nyt on jotain erilaista kuin muissa oppilaissa. Hänen mielestään suzukilaiset soittavat hieman jäykästi ja tasapaksusti ja ilmaisu on köyhää eikä paloa soitossa oikein kuule. Ei-Suzuki opettaja luulee, että tämä johtuu siitä että he aloittavat hyvin nuorena soittamaan ja soittavat todella paljon ryhmässä.

Hän luuli, että Suzuki-soittajista tulisi estottomampia mutta hänen kokemuksensa mukaan heistä tulee vain enemmän estyneitä ja he kontrolloivat itseään paljon. Hän sanoo myös, että suzukilaiset ovat aika jäykkiä soittoasennon kanssa ja hyvin paljon paikallaan. Suzukissa keskitytään paljon soittoasentoon ja aina tunnin alussa otetaan hyvä asento, niin että siitä voi johtua, että soittajat ovat jäykänolaisia ja paikallaan. Hänen mielestään suzukilaisilla on enemmän pinttyneitä tapoja soittaa kuin perinteisellä tavalla aloittaneilla. Ei-Suzukiopettajan mielestä myöhemmin nuotinluvussa ei ole mitään eroavaisuutta perinteisellä tavalla aloittaneisiin, vaan se on se sisäinen lahjakkuus mikä enempi sanelee, eikä se millä systeemillä soitto on aloitettu.

Loppujen lopuksi ei-Suzuki opettaja on sitä mieltä, että se on opettajasta aika paljon kiinni ja tietysti oppilaasta miten kehittyy soitossa. Loppupeleissä kaikki ollaan samalla viivalla ollaan sitten aloitettu viisivuotiaana tai 15-vuotiaana.

Haastattelin toisena erään etelä-suomalaisen musiikkiopiston Suzuki-opettajaa. Hän on opiskellut Suzuki-koulutusta muun muassa Englannissa sekä käynyt paljon kansainvälisillä kursseilla opiskelemassa.

Kansainväliset kurssit ovat olleet hänelle ”ahaa-elämyksiä”. Suomessa ei vielä siihen aikaan ollut paljoa Suzuki-opettajaopiskelijoita, joten hänen täytyi käydä ulkomailla opiskelemassa sekä tekemässä joitakin opettajatutkintoja. Suzuki-opettaja kiinnostui Suzuki-metodista kun hänen lähipiirissään olevalle henkilölle ensin esiteltiin Suzuki-opetusta ja sitten hän alkoi puhumaan tästä opetustavasta hänelle. Suzuki-opettaja pääsi seuraamaan Euroopan Suzukiyhdistyksen konferenssia, jossa oli Euroopan huippuja Suzuki-opettajia sekä myöhemmin pääsi käymään Berliinissä kansainvälisessä Suzuki konferenssissa.

Huilua opiskellessa Suzuki-metodilla nuotinluku tulee ensimmäisen vihon loppu puolella. Suzuki-opettajan mielestä nuotinluku on ihan samanlaista kuin perinteisellä tavalla opiskelleilla, että ei ole mitään sen suurempia haasteita. Ainoa asia mikä poikkeaa Suzukissa on, että ei tarvitse enään opettaa sormituksia, eikä puhuta siitä miten huilua soitetaan, vaan puhutaan pelkästään nuotinluvun opettelusta. Ennen nuotinlukua jo puhutaan nuottien nimistä esimerkiksi ”tämä on g:n sormitus”. Lapset eivät vielä tiedä mikä ”g” on, mutta tietävät että sen sormituksen nimi on ”g”. Sitten kun nuotinluku alkaa niin löydetään nuotista jo tämä tutuksi tullut ”g”. Suzukissa käytetään Suzuki-vihkojen lisäksi myös tavallisia huilukouluja tukemaan nuotinluvun oppimista. Suzuki-opettaja kertoo, että etenkin kun musiikkiopistossa opiskellaan, niin pelkästään Suzuki-vihot eivät riitä materiaaliksi, vaan sen takia täytyy käyttää muitakin huilukouluja.

Suzuki-opettajan mukaan tekniikka-asioita on mukana koko ajan soitossa. Muutaman kappaleen ajan opetellaan jotain tiettyä tekniikka-asiaa ja sitten siirrytään toiseen. Niitä otetaan esille hyvin pieninä palasina. Kun soitonopiskelu aloitetaan korvakuulolta, on siitä hyötyä myös myöhemmin

soitonopiskelussa. Suzuki-opettajan mukaan vaikka ollaan kuinka pitkällä jo opinnoissa, silti kappaletta lähestytään kuuntelemalla. Suzuki-oppilaille kuuntelun avulla oppiminen on helppoa ja sitä on helppo kopioida. Jos esimerkiksi kuulee jonkun toisen soittaman hienon kadenssin ja haluaa sen itselleen, on se helppo kopioida koska Suzukissa alussa opetellaan korvakuulolta ja ollaan aina lähestytty soittoa kuuntelemalla.

Yhteenvetona tutkimuksestani voin todeta että ennen kuin aloitin kunnolla keräämään tietoa Suzuki-metodista, ajattelin että Suzuki-kasvatus vaikuttaisi tai näkyisi jotenkin myöhemmin soiton opiskelussa. Mutta näin pienellä otoksella mitään sen suurempaa eroa ei näy. Suzuki-oppilaat sulautuvat hyvin perinteisellä opetustavalla opiskelleiden joukkoon. Ainoa mikä voi olla suzukilaisille helpompaa myöhemmin soitonopiskelussa, on korvakuulolta soittaminen. Toisaalta sekin on paljon kiinni oppilaasta itsestään ja hänen lahjakkuuksistaan. Koska nuotinlukukin tulee jo aika varhaisessa vaiheessa soitonopiskeluun mukaan, ei siinäkään asiassa mitään sen suurempia eroavaisuuksia ole. Mielestäni myöskään ammattiopinnoissa ei eroa huomaa eikä voi päätellä että millä tavalla kukakin on lapsen soitonopiskelun aloittanut.

6 POHDINTA

Kun Pohjois-Kymen musiikkiopiston Suzuki-huilluopettaja kävi kertomassa koulullamme Suzuki-metodista, kiinnostuin heti siitä ja aloin miettiä vaikuttaako tai näkykö Suzuki-kasvatus myöhemmin soiton opiskelussa. Kun opinnäytetyön aihetta piti alkaa miettiä, päädyin tekemään sen juuri tästä Suzuki-aiheesta mitä olin jo aikaisemmin pohtinut. Aihe vaikutti mielenkiintoiselta. Halusin muutenkin enemmän perehtyä ja saada tietoa Suzuki-metodista ja siitä minkälaista se on käytännössä ja miten se eroaa perinteisestä musiikkiopisto-opetuksesta. Itse olen aloittanut huilunsoiton perinteisellä tavalla musiikkiopistossa, sen takia Suzuki-metodi ei ollut minulle tuttu tapa opiskella tai opettaa aiemmin.

Ennen kuin aloin kunnolla perehtymään Suzuki-metodiin ja sen vaikutuksiin luulin, että Suzuki-kasvatus vaikuttaa myöhemmin paljonkin soitonopiskeluun. Ajattelin, että nuotinluku olisi vaikeampaa suzukilaisille kuin niille joilla nuotinluku on ollut heti soiton opiskelun alusta lähtien mukana. Kun sain lisää tietoa aiheesta lukemalla kirjoja ja haastatteleamalla Suzuki-opettajia, huomasin että nuotinluku tulee jo aika varhaisessa vaiheessa myös Suzuki-metodissa, siinä vaiheessa kun lapsi alkaa muutenkin opettelemaan lukemaan. Näin ollen myöhemmin soitonopiskelussa ei nuotinluvun kanssa juuri mitään sen suurempi vaikeuksia Suzuki-oppilailla. Toinen asia mitä en edes osannut ajatella mikä voisi vaikuttaa myöhemmin soitossa, on korvakuulolta soitto. Suzukissa kun soitto aloitetaan korvakuulolta ja myöhemminkin, vaikka nuotit tulevat mukaan, silti kappaleita lähestytään kuuntelemalla. Tästä syystä monille Suzuki-oppilaille on kuuntelemalla jäljittely ja opettelu helppoa, toisaalta se on paljon myös kiinni oppilaasta itsestään ja hänen kyvyistään mikä on helppoa ja mikä ei, on sitten aloittanut millä tavalla vain soittamaan.

Haastattelu oli mielestäni helpoin ja mielenkiintoisin tapa saada tietoa tästä aiheesta ja oli mielenkiintoista kuulla, mitä alan ammattilaiset sanovat aiheesta. Suzuki-opettajan haastattelussa oli myös hyvä puoli se, että pääsin itse seuraamaan Suzuki-tunteja ja samalla näkemään itse mitä tunneilla todella tapahtuu ja minkälaista Suzuki-metodilla opetus on.

Lopputuloksena, näkykö Suzuki-kasvatus myöhemmin soiton opiskelussa, sain, että se ei näy sen suuremmin. En tiedä johtuuko tämä tulos siitä, että haastattelin vain kahta opettajaa vai onko asia todella näin. Asiaa pitäisi selvittää lisää.

Suzuki-opetusta voidaan perustella käytettäväksi sillä, että siinä on varhaisempi aloitusikä kuin musiikkiopisto-opinnoissa sekä siinä ei ole pääsykokeita. Tämä kiinnostaa vanhempia tuomaan lapset Suzuki-opetukseen. Haapanen ja Jeskanen (2009) tekivät opinnäytetyössään Tampereen Suzukikoulun asiakkaille kyselyn, jossa selvittivät syitä, minkä takia he ovat valinneet juuri tämän oppilaitoksen. Tärkeimmäksi valintakriteereiksi tulivat Suzuki-menetelmän lisäksi varhainen aloitusikä sekä se, että ei ole pääsykokeita. (Haapanen & Jeskanen 2009, 33)

Opinnäytetyöprojekti oli hyvin mielenkiintoinen. Sain paljon lisätietoa Suzuki-menetelmästä ja aloin itsekkin pohtia kouluttautumista Suzuki-opettajaksi. Myöhemmin voisi vielä toteuttaa samanlaisen tutkimuksen, mutta hieman laajemmin ja haastatella monia opettajia, niin Suzuki-opettajia kuin ei-Suzuki opettajia aiheesta ja katsoa tulisiko sama lopputulos.

LÄHTEET

Haapanen, N. & Jeskanen, S. 2009. Katsaus Tampereen Suzukikoulun toimintaan ja tulevaisuuteen. Opinnäytetyö. Pirkanmaan ammattikorkeakoulu.

International Suzuki Association. 2016. Shinichi Suzuki (1898-1998) [viitattu: 10.10.2016]. Saatavissa:

<http://internationalsuzuki.org/shinichisuzuki.htm>

Kakko, M. 2014. Käsitteitä huilunsoiton perusteiden opettamisesta perusasteen huilunsoiton opettajien näkökulmasta. Opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakoulu.

Opetushallitus. 2016. Taiteen perusopetus, musiikki [viitattu: 22.9.2016]. Saatavissa:

http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/taiteen_perusopetus/musiikki

Opetusmoniste 1 Suzuki-metodi. 2015. Lahti

Pulkkinen, K. 2010. Musiikin iloa kaikkein pienimmille – musiikkipalvelu Suzuki-tyyliin. Opinnäytetyö. Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.

Puukko, E. Opetusmoniste 2 Mitä on Suzuki-soitonopetusmenetelmä. 2015. Lahti

Puukko, E. Opetusmoniste 3 Suzuki-menetelmä. 2016. Lahti

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry (SML). 2016. Opetussuunnitelma [viitattu: 22.9.2016]. Saatavissa:

<http://www.musicedu.fi/fi/musiikinopetus/opetussuunnitelma>

Suomen Suzuki-yhdistys ry. 2016. Suzuki menetelmä [viitattu: 4.10].

Saatavissa: http://www.suomensuzukiyhdistys.net/?menu0_pos=Suzuki-menetelm%E4%20&item=235

Suzukilainen. 2016. Suomen Suzukiyhdistys ry:n jäsenlehti. Maaliskuu 2016.

Suzuki Method. 2016. Personal History of Shinichi Suzuki [viitattu: 10.10.2016] Saatavissa:

http://www.suzukimethod.or.jp/english/E_mthd20.html

Suzuki, S. 2013. Rakkaudella kasvatettu – Tie luonnolliseen oppimiseen musiikkikasvatuksessa. Copy-Set Oy. Helsinki

Vartiainen, L. 2007. Mitä musiikkiopistojen pääsykokeissa testataan? Tutkimus Helsingissä sijaitsevien SML:n liittoon kuuluvien musiikkiopistojen pääsykokeista. Opinnäytetyö. Stadia.

Winberg, L. 1980. Suzuki-soitonopetusmenetelmästä. Multiprint. Helsinki